

Staro

NATUUR EN
BUITENGEBIED

Quickscan flora en fauna

Cranenburgsestraat 39 Groesbeek

Rapportnummer 18-0125

www.starobv.nl

Quickscan flora en fauna

Cranenburgsestraat 39 Groesbeek

Mei 2018

Rapportnummer: 18-0125

In opdracht van: Pouderoyen Compagnons

Uitgevoerd door: Staro Natuur en Buitengebied
Lodderdijk 38a
5421 XB Gemert
tel. 0492-450161
fax. 0492-450162
www.starobv.nl

Veldonderzoek: I.J.J. Vleut

Auteur: K.S. Haan

Kwaliteitscontrole: N. Arts-Smits

Inhoud

Inhoud.....	1
1 Inleiding.....	3
1.1 Aanleiding	3
1.2 Doel	3
1.3 Zorgplicht	3
1.4 Leeswijzer	3
2 Plangebied	5
2.1 Ligging en beschrijving plangebied	5
2.2 Voorgenomen plannen	9
3 Methode.....	10
4 Natuurwaarden	11
4.1 Beschermd gebieden.....	11
4.2 Beschermd soorten	13
4.2.1 Flora.....	13
4.2.2 Vlinders en libellen	14
4.2.3 Kevers en weekdieren	15
4.2.4 Vissen	15
4.2.6 Vogels.....	17
4.2.7 Zoogdieren.....	19
5 Conclusies	23
5.1 Beschermd gebieden.....	23
5.2 Beschermd soorten	23
5.3 Advies en aanbevelingen	24
Geraadpleegde bronnen	26

Bijlagen

Bijlage 1 Wet- en regelgeving

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Initiatiefnemer is voornemens op de locatie Cranenburgsestraat 39 te Groesbeek een aantal gebouwen te slopen, de bestaande woning uit te breiden en een nieuw bouwkvavel te realiseren. In verband met de ruimtelijke procedure is het noodzakelijk een quickscan flora en fauna uit te voeren. Door middel van de quickscan wordt in beeld gebracht of de ontwikkeling in strijd is met de natuurwetgeving en hoe eventuele strijdigheid met de wet voorkomen kan worden.

1.2 Doel

Doel van het onderliggende onderzoek is te bepalen of de wijzigingen binnen het plangebied mogelijk leiden tot overtreding van de natuurwetgeving. Voor soortbescherming en gebiedsbescherming is sinds 1 januari 2017 de Wet natuurbescherming (Wnb) van belang. Daarnaast is gebiedsbescherming vastgelegd in het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voorheen EHS genoemd). In bijlage 1 wordt deze wet- en regelgeving uitgebreid beschreven.

Het in deze rapportage beschreven onderzoek heeft tot doel het vaststellen van de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten die zijn opgenomen in paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Tevens heeft het onderzoek tot doel vast te stellen op welke wijze en in welke mate de voorgenomen ontwikkeling invloed kan hebben op het eventueel voorkomen van beschermde soorten. Op basis van dit onderzoek kan worden vastgesteld welke maatregelen getroffen en vervolgstappen genomen dienen te worden om te voorkomen dat in strijd met de natuurwetgeving zal worden gehandeld. Aanvullend zal worden bepaald of voorgenomen ontwikkelingen effect hebben op de beschermde natuurwaarden van nabijgelegen natuurgebieden.

1.3 Zorgplicht

Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook niet wettelijk beschermde soorten, kent de Wet natuurbescherming een zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende planten en dieren, alsmede voor hun directe leefomgeving. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren, niet mogen worden uitgevoerd.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving gegeven van het plangebied en de voorgenomen ontwikkelingen. In hoofdstuk 3 wordt de gebruikte onderzoeksmethode besproken. De mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten en gebieden en de effecten van de geplande ingrepen op aanwezige beschermde natuurwaarden worden beschreven in hoofdstuk 4. In dit hoofdstuk wordt tevens ingegaan op de mogelijke

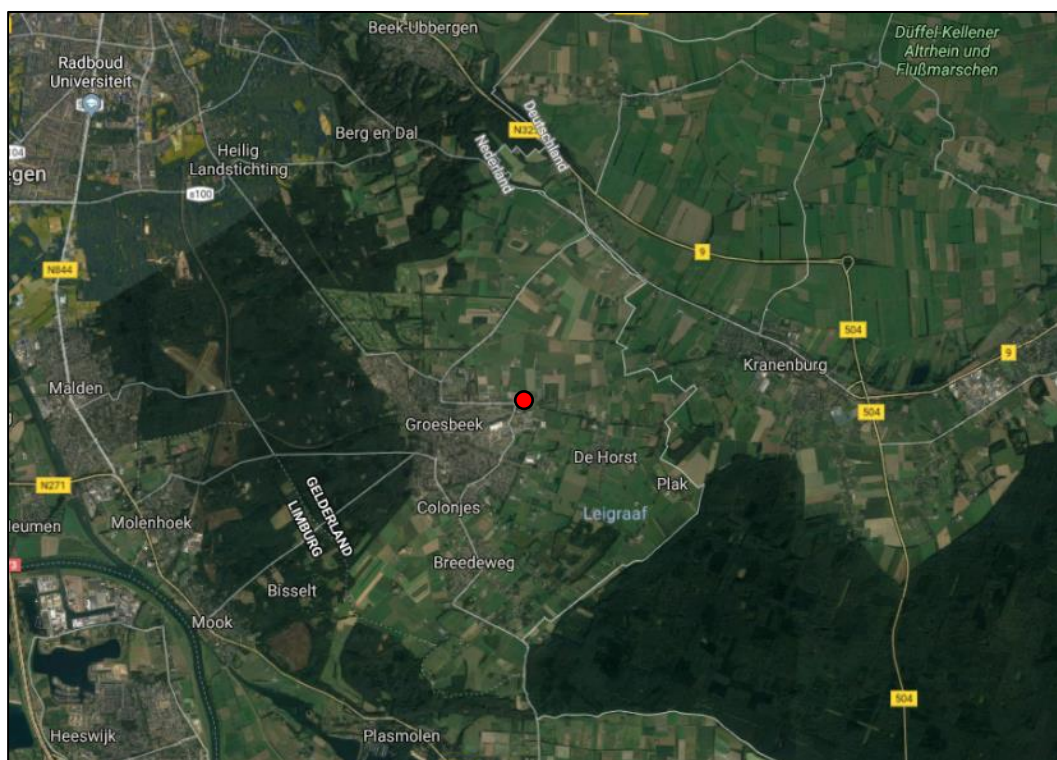
noodzaak tot het treffen van mitigerende maatregelen. In het laatste hoofdstuk zijn de conclusies uiteengezet.

2 Plangebied

2.1 Ligging en beschrijving plangebied

Het plangebied betreft een woning aan de Cranenburgsestraat 39 met achterliggende stal, een schuur aan de oostzijde, allen omringd door grasland met verspreid meerdere bomen (waaronder fruit- en notenbomen) en een moestuin. Op het moment van de quickscan werd de stal gebruikt als opslag voor caravans. Het plangebied ligt aan de noordooststrand van Groesbeek, omringd door weilanden, akkerlanden en bebouwing, met aan de zuidzijde de Cranenburgsestraat en aan de oostzijde de Dennenkamp.

De ligging van het plangebied in de bredere omgeving is weergegeven in figuur 1. De globale begrenzing van het plangebied is weergegeven in figuur 2. Op pagina's 7 en 8 is een foto-impressie van het plangebied opgenomen.

Figuur 1. Ligging van het plangebied (rode stip) (bron: Google maps)

Figuur 2. Globale begrenzing plangebied (rood omlijnd) (bron: Bing maps)

Foto 1. Oostzijde te slopen gebouwen

Foto 2. Zuidzijde plangebied

Foto 3. Voorkant caravanshuur

Foto 4. Zijkant caravanshuur

Foto 5. Voorkant caravanshuur van gat in de muur

Foto 6. Struikvegetatie in zuidoosthoek plangebied

Foto 7. Westzijde stal

Foto 8. Hooizolder stal

Foto 9. Binnenzijde stal met caravans

Foto 10. Bijgebouw op de achtergrond

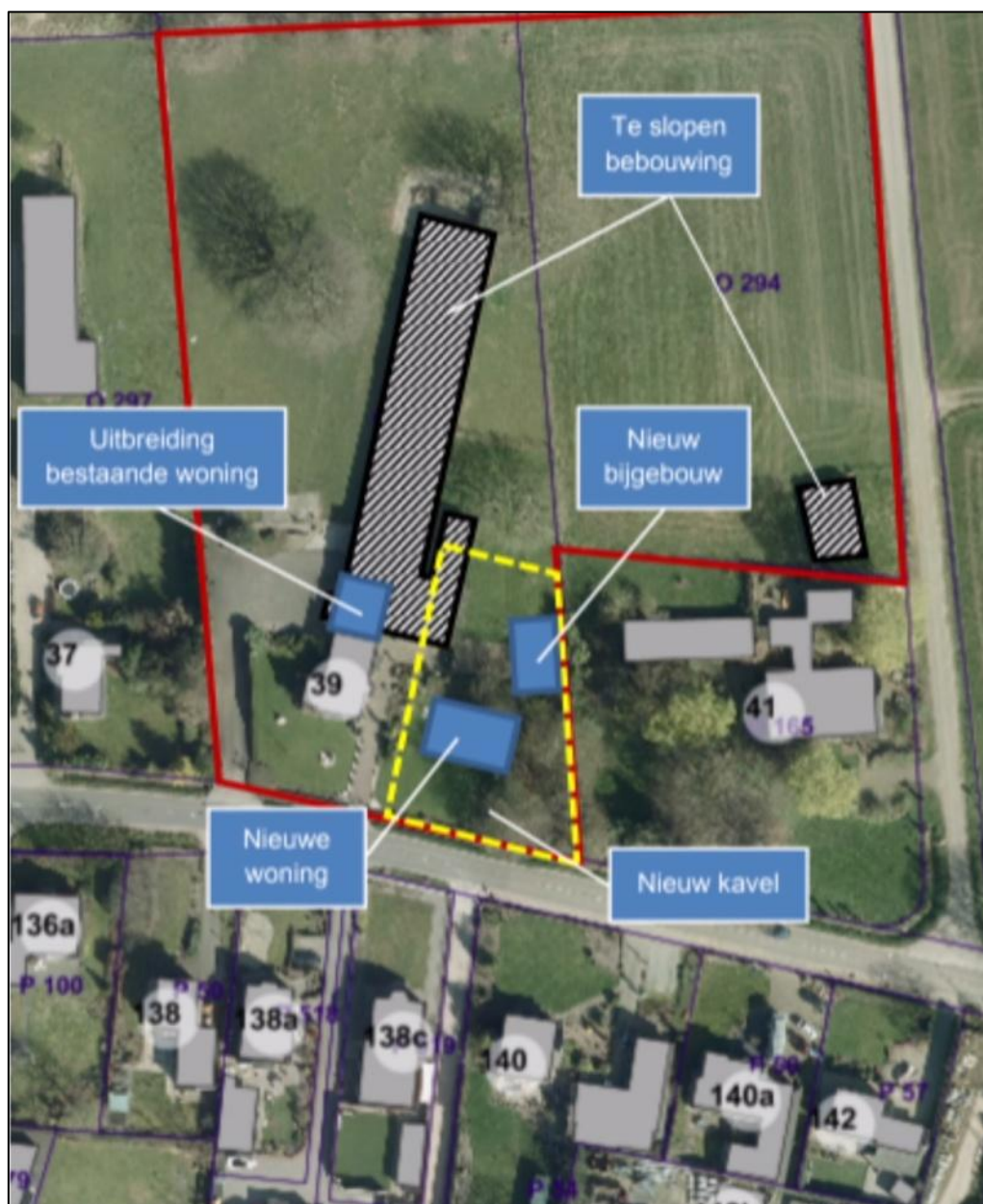
Foto 11. Oostzijde te slopen bijgebouw

Foto 12. Materialen in te slopen bijgebouw

2.2 Voorgenomen plannen

De voorgenomen plannen bestaan uit de sloop van de bestaande stal en bijgebouw (schuur) aan de oostzijde, het uitbreiden van de bestaande woning en het realiseren van een tweede woning inclusief bijgebouw, zie figuur 3. De achtergevel van de bestaande woning zal intact blijven bij de uitbreiding van de woning, de uitbreiding zal eraan worden toegevoegd.

Figuur 3. Voorgenomen plannen (bron: Pouderoyen compagnons)

3 Methode

In het kader van deze quickscan heeft een bronnenonderzoek plaatsgevonden waarbij gekeken is naar gebiedsgerichte bescherming en mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied. Voor het soortenonderzoek is gebruikgemaakt van gegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), het dataloket van het Netwerk Ecologische Monitoring (NEM), de websites Vlindernet.nl, Libellennet.nl, Waarneming.nl, verspreidingsatlas.nl en Telmee.nl en diverse verspreidingsatlassen.

Voor de gebiedsgerichte bescherming is gekeken naar de aanwezigheid van relevante natuurterreinen in de omgeving. De ligging van Natura 2000-gebieden (o.a. Habitat- en Vogelrichtlijngebieden) en het Natuurnetwerk Nederland in de nabijheid van het plangebied zijn onderzocht.

Daarnaast heeft een veldbezoek plaatsgevonden waarbij alle op de locatie aanwezige biotopen zijn opgenomen. De aanwezigheid van deze biotopen vormt de basis voor de mogelijkheid tot het voorkomen van beschermde soorten. Naast de biotopen zijn directe en indirecte aanwijzingen opgenomen die duiden op het voorkomen van beschermde soorten. Dergelijke aanwijzingen zijn bijvoorbeeld het fysiek aantreffen van exemplaren van soorten en het aantreffen van hollen, uitwerpselen, prooi-resten, vraat-, loop- en veegsporen. Deze waarnemingen zijn bij de beoordeling betrokken.

De aanwezige biotopen zijn vergeleken met de habitateisen van beschermde planten- en diersoorten. Op basis van deze vergelijking en expert judgement is beoordeeld welke van deze soorten in het plangebied kunnen voorkomen. Een eenmalig veldbezoek is nadrukkelijk geen volledige inventarisatie. Dat betekent dat op basis van een eenmalig veldbezoek het voorkomen van soorten niet per definitie is uit te sluiten.

De bevindingen van het veldbezoek en het literatuuronderzoek zijn vervolgens gebundeld in deze rapportage.

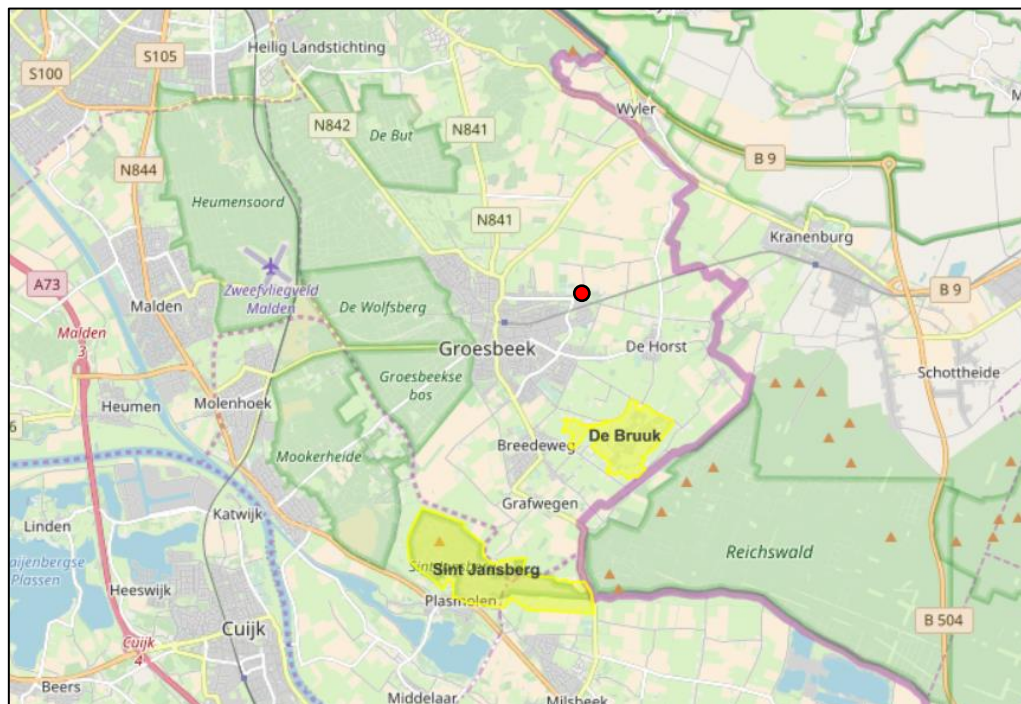
Het veldbezoek dat voor dit onderzoek is uitgevoerd, heeft plaatsgevonden op 6 april 2018 in de ochtend onder de volgende weersomstandigheden: onbewolkt, droog, weinig wind en circa 8 °C.

4 Natuurwaarden

4.1 Beschermde gebieden

Natura 2000

Uit de kaarten van de gebiedendatabase op de website van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) blijkt dat het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied, De Bruuk, op circa 1,8 kilometer afstand van het plangebied ligt, zie figuur 4.

Figuur 4. Ligging plangebied (rode stip) ten opzichte van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied De Bruuk (bron: <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000>)

Effectbeoordeling

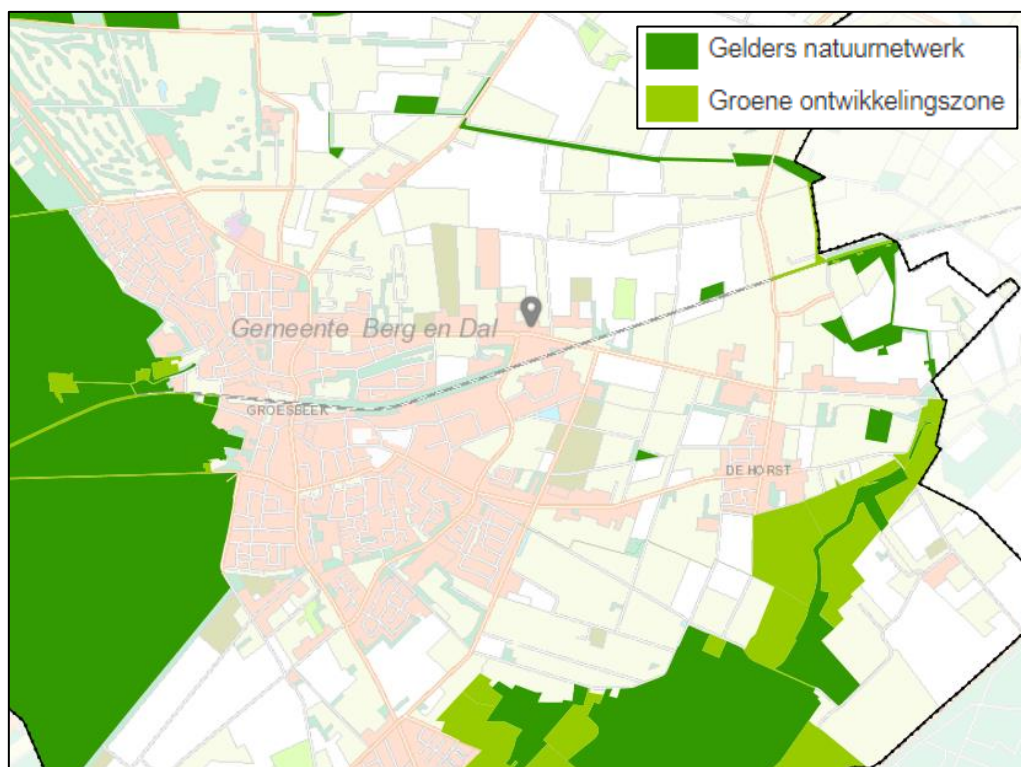
Doordat het plangebied buiten een Natura 2000-gebied ligt, kunnen alleen effecten optreden als gevolg van externe werking. Negatieve effecten door oppervlakteverlies, versnippering en verstoring door mechanische effecten zijn derhalve op voorhand uit te sluiten.

De voorgenomen plannen bestaan uit het slopen van gebouwen, het verwijderen van bomen en de bouw van een woning. Op basis van de kleinschalige en lokale aard van de voorgenomen plannen en de afstand tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied kunnen ook overige effecten, zoals verstoring door licht, geluid en optische verstoring, worden uitgesloten.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Natuurgebieden in Nederland zijn erg versnipperd. Het Natuurnetwerk Nederland (voorheen EHS genoemd) heeft als doel om natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en

met het omringende agrarisch gebied. Vanaf 2014 zijn de provincies verantwoordelijk voor het Natuurnetwerk Nederland. Uit de kaarten van de kaartbank op de website van de provincie Gelderland, blijkt dat het plangebied geen deel uitmaakt van het NNN (in provincie Gelderland GNN genoemd). Het dichtstbijzijnde onderdeel van het GNN bevindt zich op circa 800 meter afstand ten oosten en ten zuidoosten van het plangebied. Tussen het plangebied en het GNN liggen wegen, bebouwing en/of gras- en akkerland. Figuur 5 toont de ligging van het plangebied ten opzichte van het GNN.

Figuur 5. Ligging plangebied (grijze marker) ten opzichte van het GNN (donkergroen) en de GO (lichtgroen)
(bron: https://gldanders.planoview.nl/planoview/NL.IMRO.9925.PVOmgverordening-vst1?s=SAAXIYAKQgF7vzJFhERCBAN4P4P_____wP38wJiAMdOCzhy3qgpM4ZOGbcCBA)

Effectbeoordeling

Het plangebied behoort niet tot het GNN. Gezien de (lokale) aard van de voorgenomen plannen is het niet aannemelijk dat sloop en woningbouw een negatief effect zal hebben op de wezenlijke kenmerken en waarden van het nabijgelegen GNN.

Conclusie

Het is uit te sluiten dat de voorgenomen plannen negatieve effecten tot gevolg zullen hebben op Natura 2000-gebieden.

Ten aanzien van het GNN hebben de voorgenomen plannen geen negatief effect tot gevolg op de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied.

4.2 Beschermde soorten

Deze paragraaf beschrijft het mogelijk voorkomen van beschermde soorten in het plangebied. Per soortgroep wordt beschreven welke soorten worden verwacht, wat de mogelijke effecten van de ingreep zijn en of mitigerende maatregelen nodig zijn.

4.2.1 Flora

Uit de gegevens van de NDFF blijkt dat binnen één kilometer van het plangebied de beschermde plantensoorten akkerdoornzaad en grote leeuwenklauw (§3.3 Wnb) voorkomen. Uit de gegevens van de NDFF blijkt dat tussen één en vijf kilometer van het plangebied de beschermde plantensoorten akkerogentroost, dreps, glad biggenkruid, groot spiegelklokje, korensla, schubvaren, wilde ridderspoor en wilde weit (alle §3.3 Wnb) voorkomen.

Akkerdoornzaad is een pionierssoort die enkel groeit op warme, open plaatsen. Vanwege het ontbreken van geschikt biotoop is het voorkomen van akkerdoornzaad in het plangebied uit te sluiten. Akkerogentroost komt niet voor op zandgrond. Hiermee is het voorkomen van akkerogentroost in het plangebied uit te sluiten. Groot spiegelklokje groeit op akkers, bermen en braakliggende grond. Vanwege het ontbreken van deze biotopen kan het voorkomen van groot spiegelklokje in het plangebied worden uitgesloten. Wilde ridderspoor komt enkel voor op akkers, ruderaal plaatsen en bij graansilo's en graanoverslagbedrijven. Vanwege het ontbreken van deze biotopen kan het voorkomen van groot wilde ridderspoor in het plangebied worden uitgesloten. Wilde weit komt enkel voor op wintergraanakkers, rotsachtige plaatsen, kalkgrasland, bermen, op puinkegels aan de voet van kalkhellingen en heggen. Vanwege het ontbreken van deze biotopen kan het voorkomen van groot wilde weit in het plangebied worden uitgesloten. Dreps komt voor op löss, leem en zavel en grote leeuwenklauw komt voor op kalkhoudende grond. Vanwege de zandbodem in het plangebied is het uit te sluiten dreps en grote leeuwenklauw voorkomen in het plangebied. Glad biggenkruid komt enkel voor op stikstofarme grond. Vanwege het agrarisch karakter van het plangebied en omgeving kan de het voorkomen van glad biggenkruid Vanwege het ontbreken van pioniersvegetatie in het plangebied is het uit te sluiten dat glad biggenkruid en korensla voorkomen in het plangebied. In het plangebied zijn geen kalkrijke muren of rotsen aanwezig. Hierdoor kan worden uitgesloten dat schubvaren voorkomt in het plangebied.

Conclusie

Vanwege het ontbreken van geschikte biotopen van beschermde plantensoorten, is het voorkomen van beschermde plantensoorten in het plangebied redelijkerwijs uit te sluiten.

4.2.2 Vlinders en libellen

Uit de gegevens van de NDFF en De Dagvlinders van Nederland (Bos et al., 2006) blijkt dat binnen één kilometer van het plangebied de beschermde vlindersoorten aardbeivlinder, grote weerschijnvlinder en zilveren maan (§3.3 Wnb) voorkomen. Uit de gegevens van bovenstaande bronnen blijkt dat tussen één en vijf kilometer van het plangebied de beschermde vlindersoorten grote vos en bruine eikenpage (§3.3 Wnb) voorkomen.

Aardbeivlinder komt onder andere voor op niet bemeste graslanden en gebruikt in het binnenland tormentil als waardplant. Daarnaast is aardbeivlinder een honkvaste vlinder met geringe mobiliteit. Vanwege het ontbreken van waardplanten in het plangebied is het uit te sluiten dat aardbeivlinder voorkomt in het plangebied.

Grote weerschijnvlinder komt voor in oudere, vochtige loofbossen, wilgenbroekbossen of groepen samenhangende bosjes in beekdalen. Vanwege het ontbreken van deze biotopen kan het voorkomen van grote weerschijnvlinder in het plangebied worden uitgesloten.

Zilveren maan komt voor in natte tot vochtige, schrale graslanden en bloemrijke hooi- of rietlanden. Vanwege het ontbreken van geschikt habitat in het plangebied, kan het voorkomen van zilveren maan in het plangebied worden uitgesloten.

Bruine eikenpage legt haar eitjes op jonge, kwijnende zomereiken. Vanwege het ontbreken van jonge, kwijnende zomereiken is het uit te sluiten dat bruine eikenpage voorkomt in deze bermen.

Grote vos is een zeldzame standvlinder die met acuut uitsterven wordt bedreigd. De laatste jaren worden er gemiddeld ongeveer vijf exemplaren waargenomen, vermoedelijk zwervers uit het buitenland of vlinders van tijdelijke populaties (Vlinderstichting.nl). Het leefgebied van de grote vos bestaat uit vochtige, open bossen, bosranden, boomgaarden en andere plekken met grote vrijstaande bomen. Ook zwervende individuen worden vooral in een bosrijke omgeving gevonden. Vanwege geschikt habitat en het ontbreken van grote, vrijstaande bomen is het uit te sluiten dat grote vos voorkomt in het plangebied.

Uit de gegevens van de NDFF en Libellenet.nl blijkt dat tussen één en vijf kilometer van het plangebied de beschermde libellensoorten beekrombout, rivierrombout (§3.3 Wnb) en sierlijke witsnuitlibel (§3.2 Wnb) voorkomen.

Beekrombout en rivierrombout zijn afhankelijk van stromend water voor hun leefgebied. Er bevindt zich in (de nabije omgeving) van het plangebied geen stromend water. Hiermee kan het voorkomen van deze beschermde libellensoorten in het plangebied worden uitgesloten.

Het habitat van de sierlijke witsnuitlibel bestaat uit schone, vegetatierijke vennen, plassen en dode rivierarmen. Waarnemingen van sierlijke witsnuitlibel

in de omgeving van het plangebied zijn van voor 1950. Vanwege het ontbreken van recente waarnemingen en geschikt habitat in (de nabije omgeving van) het plangebied kan het voorkomen van sierlijke witsnuitlibel in het plangebied worden uitgesloten.

Conclusie

Vanwege het ontbreken van geschikte biotopen is het voorkomen van beschermde soorten vlinders en libellen in het plangebied uit te sluiten.

4.2.3 *Kevers en weekdieren*

Volgens de gegevens van de NDFF en EIS Nederland komt binnen één kilometer van het plangebied de beschermde keversoort vliegend hert (§3.3 Wnb) voor.

Beschermde soorten houtkevers, zoals vliegend hert, zijn afhankelijk van bijzondere habitattypen zoals oude (naald)bossen. Deze habitattypen zijn niet aanwezig in het plangebied. Het voorkomen van beschermde houtkevers in het plangebied kan daarom worden uitgesloten.

Beschermde waterkevers en de aquatische weekdiersoorten platte schijfhoren en Bataafse stroommossel zijn afhankelijk van permanente wateren. In het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig. Het voorkomen van beschermde soorten waterkevers en weekdieren in het plangebied kan daarom worden uitgesloten.

Conclusie

In het plangebied en de directe omgeving ontbreken geschikte biotopen voor beschermde soorten weekdieren en kevers. Het voorkomen van beschermde soorten weekdieren en kevers in het plangebied is derhalve uit te sluiten.

4.2.4 *Vissen*

Uit de gegevens van de NDFF blijkt dat tussen één en vijf kilometer van het plangebied de beschermde vissoort beekprik (§3.3 Wnb) voorkomt.

In het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig. Vanwege het ontbreken van oppervlaktewater is het uit te sluiten dat (beschermde) vissen voorkomen in het plangebied.

Conclusie

Vanwege het ontbreken van geschikt oppervlaktewater is het uit te sluiten dat (beschermde) vissoorten voorkomen in het plangebied.

4.2.5 Reptielen en amfibieën

Uit de gegevens van RAVON, 'De amfibieën en reptielen van Nederland' (Creemers et al., 2009) en de NDFF blijkt dat binnen één kilometer van het plangebied de beschermde amfibieënsoorten Alpenwatersalamander, bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander (alle §3.3 Wnb) en poelkikker (§3.2 Wnb) voorkomen. Volgens gegevens uit de bovenstaande bronnen komen op een afstand van één tot vijf kilometer van het plangebied de beschermde amfibieënsoorten boomkikker en kamsalamander (beide §3.2 Wnb) voor.

Door het ontbreken van oppervlaktewater is in het plangebied geen voortplantingsbiotoop voor amfibieën aanwezig. Ook is het plangebied vanwege het ontbreken van materialen buiten de gebouwen en bosschages ongeschikt als overwinteringshabitat voor amfibieën. Door de aanwezigheid van voornamelijk kort gemaaid grasland is het plangebied ook niet geschikt als landhabitat voor amfibieën. Wel kunnen amfibieën incidenteel door het plangebied migreren.

Poelkikker leeft vooral in vennen en hoogveenputten en heeft een voorkeur voor de landschapstypen heide en hoogveen, maar komt echter ook voor in landschapstypen stad & dorp en ruderaal terrein (Creemers et al., 2009). Poelkikker kan de sloten en poelen in de omgeving van het plangebied mogelijk gebruiken als voortplantingsbiotoop. Het is daarom niet uit te sluiten dat poelkikker incidenteel door het plangebied migreert.

Het voortplantingswater van kamsalamander wordt gevormd door vrij grote, geïsoleerde, stilstaande, half beschaduwde, iets voedselrijke wateren (poelen, vennen, sloten) met een goed ontwikkelde water- en oevervegetatie. Vanwege het ontbreken van geschikt oppervlaktewater in de omgeving van het plangebied kan het voorkomen van kamsalamander in het plangebied redelijkerwijs worden uitgesloten.

Boomkikker komt voor in struweelzones van bosranden, houtwallen en moerasgebieden. Vanwege het ontbreken van geschikt leefgebied in (de omgeving van) het plangebied, is het voorkomen van boomkikker in het plangebied uit te sluiten.

Alpenwatersalamander, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander en bastaardkikker kunnen de sloten en poelen in de omgeving van het plangebied gebruiken als voortplantingshabitat. Het is daarom niet uit te sluiten dat deze soorten incidenteel door het plangebied migreren.

Uit de gegevens van RAVON, 'De amfibieën en reptielen van Nederland' (Creemers et al., 2009) en de NDFF blijkt dat binnen één kilometer van het plangebied de beschermde reptielensoorten hazelworm, levendbarende hagedis en ringslang (alle §3.3 Wnb) en zandhagedis (§3.2 Wnb) voorkomen. Uit de gegevens van bovenstaande bronnen blijkt dat tussen vijf en tien kilometer van het plangebied de beschermde reptielensoort gladde slang (§3.2 Wnb) voorkomt.

Vanwege het ontbreken van geschikt biotoop, zoals voldoende lage ruigtevegetatie is het uit te sluiten dat hazelworm, levendbarende hagedis en gladde slang in het plangebied voorkomen. Zandhagedis komt in Nederland

vooral voor op heideterreinen op hogere zandgronden. Vanwege het ontbreken van zandige gronden en voldoende lage ruigtevegetatie is het uit te sluiten dat zandhagedis in het plangebied voorkomt.

Effectbeoordeling

In het plangebied kunnen incidenteel de amfibieënsoorten poelkikker, Alpenwatersalamander, bruine kikker, bastaardkikker, kleine watersalamander en gewone pad voorkomen. Vanwege de openheid van het plangebied is het niet aannemelijk dat deze amfibieënsoorten negatieve effecten zullen ondervinden van de werkzaamheden. Om te voorkomen dat incidenteel door het plangebied migrerende amfibieën negatieve effecten kunnen ondervinden van de voorgenomen maatregelen, is het noodzakelijk dat de in het werkgebied aanwezige dieren worden verdreven tot buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden. Dit kan worden gedaan door voorafgaand aan de start van de werkzaamheden het werkgebied door te lopen en eventueel aanwezige dieren te verdrijven.

Conclusie

De amfibiesoorten poelkikker, Alpenwatersalamander, gewone pad, bastaardkikker, kleine watersalamander en bruine kikker gebruiken het plangebied mogelijk incidenteel als leefgebied. Vanwege de openheid van het plangebied is het niet aannemelijk dat deze amfibieënsoorten negatieve effecten zullen ondervinden van de werkzaamheden. Om te voorkomen dat incidenteel door het plangebied migrerende amfibieën negatieve effecten kunnen ondervinden van de voorgenomen maatregelen, is het noodzakelijk dat de in het werkgebied aanwezige dieren worden verdreven tot buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden. Dit kan worden gedaan door voorafgaand aan de start van de werkzaamheden het werkgebied door te lopen en eventueel aanwezige dieren te verdrijven.

4.2.6 *Vogels*

Het plangebied is geschikt als broed- en foerageergebied voor diverse algemene vogelsoorten. In het plangebied zijn geen jaarrond beschermd nesten (horsten) van roofvogels aanwezig. Tijdens het veldbezoek zijn huismussen aangetroffen in de voortuin van de woning aan de zuidzijde van de stal. De te slopen gebouwen zijn onder andere vanwege de golfplaten daken ongeschikt als verblijfplaats voor huismus en gierzwaluw. Beide soorten hebben een voorkeur voor dakpannen, dakgoten of achter kantpannen. Het uit te breiden woonhuis is wel geschikt als verblijfplaats voor gierzwaluw en huismus. Voornamelijk het dak aan de oostzijde van het woonhuis biedt mogelijkheden. Dit gedeelte van de woning zal beschikbaar blijven voor huismussen. De woning blijft in zijn geheel intact, er zal alleen gedeelte bijgebouwd worden. De tuin van de woning biedt mogelijkheden voor huismussen om te foerageren. De tuin ten zuiden van de woning zal intact blijven en zal dus blijven dienen als foerageergebied voor huismussen.

In 2018 zijn aldus Waarneming.nl steenuil en kerkuil waargenomen in de

omgeving van het plangebied. Steenuil en kerkuil schuwen de menselijke omgeving niet en broeden ook onder daken en op zolders van loodsen, huizen en schuren, maar waarbij de aanwezigheid van geschikt foerageergebied in de directe omgeving noodzakelijk is. Nest- en rustplaatsen van steenuil en kerkuil zijn jaarrond beschermd. De initiatiefnemer heeft ooit kerkuilen in de caravanstalling gehad. Onder andere de achterzijde van de caravanstalling biedt een geschikte ingang voor uilen. Vanwege het ontbreken van (sporen van) uilen tijdens het veldbezoek, het uit te sluiten dat steenuil en kerkuil verblijfplaatsen hebben in de gebouwen. Het plangebied is mogelijk onderdeel van het grotere foerageergebied van steenuil en kerkuil.

Effectbeoordeling

Het plangebied is geschikt als foerageer- en broedgebied voor diverse algemene vogelsoorten. Negatieve effecten op foerageergebied van vogels zijn redelijkerwijs uit te sluiten; in de directe omgeving van het plangebied is voldoende geschikt alternatief foerageer- en broedgebied aanwezig. Na de herinrichting zal het plangebied weer geschikt zijn als foerageergebied voor vogels.

Indien bomen of struiken verwijderd worden voor het uitvoeren van de plannen kunnen nesten beschadigd of vernietigd worden. Gedurende het broeden zijn de nesten van vogels en de functionele leefomgeving van het nest strikt beschermd. Het verwijderen van bomen en beplanting waarin een nest aanwezig is dat in gebruik is door een vogel, is een overtreding van de Wet natuurbescherming.

Het uit te breiden woonhuis biedt mogelijk verblijfplaatsen voor huismus en gierzwaluw. De woning blijft in zijn geheel intact en mogelijk aanwezige huismussen of gierzwaluwen in de bestaande woning zullen geen hinder ondervinden van de geplande maatregelen. De woning zal worden uitgebreid maar het gedeelte waar de nieuwbouw tegen aan zal worden gebouwd is ongeschikt voor huismussen en gierzwaluwen.

Het zuiden van het plangebied is vanwege de struikvegetatie geschikt als foerageergebied voor huismussen. Het kappen van de struikvegetatie in het plangebied zorgt ervoor dat er mogelijk een deel van het foerageergebied verdwijnt. De tuin ten zuiden van het plangebied blijft beschikbaar als foerageergebied en ook in de directe omgeving van het plangebied is er geschikt foerageergebied aanwezig.

De voorgenomen plannen zullen geen effect hebben op het foerageergebied van uilen. Het plangebied betreft maar een klein oppervlakte in verhouding tot de totale beschikbare graslanden en agrarische percelen rondom het plangebied.

Mitigerende maatregelen

Door bomen en struiken buiten het broedseizoen van vogels te verwijderen/snoeien wordt voorkomen dat negatieve effecten zullen optreden ten aanzien van algemeen voorkomende vogelsoorten. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot en met juli. In het kader van de Wet

natuurbescherming wordt echter geen standaardperiode gehanteerd voor het broedseizoen. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

Conclusie

Het plangebied is geschikt als broed- en foerageergebied voor vogels. Mits bomen en struiken buiten het broedseizoen van vogels worden verwijderd/gerooid, zullen de voorgenomen plannen geen negatieve effecten hebben ten aanzien van broedgebied. Globaal loopt het broedseizoen van half maart tot en met juli. In het kader van de Wet natuurbescherming wordt echter geen standaardperiode gehanteerd voor het broedseizoen. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. In de te slopen gebouwen zijn geen jaarrond beschermde nesten aanwezig.

Het woonhuis dient mogelijk als verblijfplaats voor huismus en gierzwaluw. Aan de zijde waar de uitbreiding van het huis komt zijn geen mogelijkheden aangetroffen voor broedende vogels. De achtergevel van de woning zal blijven bestaan en er zal een uitbreiding worden aangebouwd. Dit zal geen effect hebben op huismussen en gierzwaluwen die mogelijk in de woning verblijven.

Het plangebied dient verder als foerageergebied voor huismussen. De tuin ten zuiden van het plangebied blijft in zijn geheel bestaan en zal dus blijven dienen als foerageergebied voor huismussen.

Het plangebied is mogelijk onderdeel van het grotere foerageergebied van steenuil en kerkuil. De voorgenomen plannen zullen geen effect hebben op het foerageergebied van uilen. Het plangebied betreft maar een klein oppervlakte in verhouding tot de totale beschikbare graslanden en agrarische percelen rondom het plangebied.

4.2.7 Zoogdieren

Vleermuizen

Uit de Atlas van de Nederlandse vleermuizen (Limpens et al., 1997), de NDFF en Korsten en Regelink (2010) blijkt dat de soorten gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, rosse vleermuis, bosvleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, watervleermuis, meervleermuis, franjestaart, baardvleermuis en Brandts' vleermuis (alle §3.2 Wnb) voorkomen in de wijdere omgeving van het plangebied.

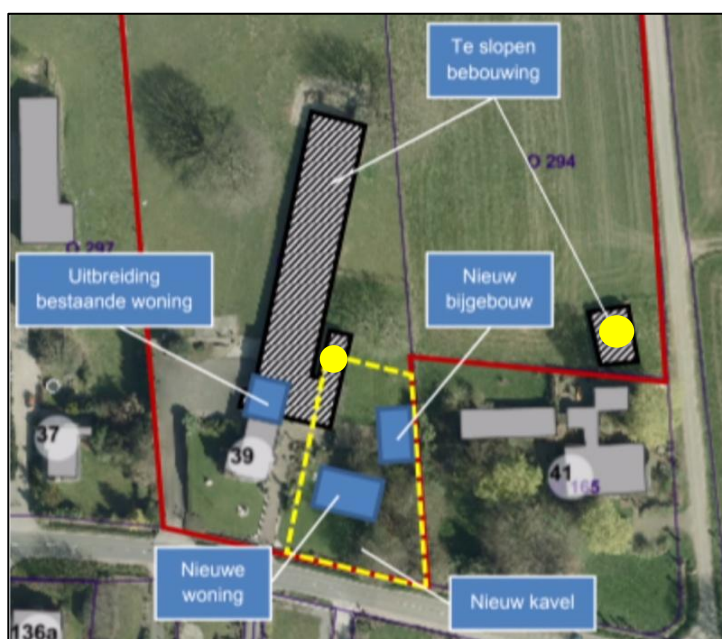
Het plangebied, met name de groenstructuren, zijn geschikt als foerageergebied voor vleermuizen en het is aannemelijk dat regelmatig vliegactiviteit van vleermuizen in het plangebied is. In het plangebied zijn geen bomen aanwezig met holten die kunnen dienen als vleermuisverblijfplaats. De te slopen gebouwen bieden vanwege het ontbreken van (open) spouwmuren en golfplaten daken geen mogelijkheid voor verblijfplaatsen van vleermuizen. In de uit te breiden woning zijn mogelijkheden aanwezig voor vleermuizen om in te verblijven. Aan de achterzijde van de woning, waar de uitbreiding van de woning plaats zal vinden zijn geen mogelijkheden voor vleermuizen om in te

verblijven. Het uitbreiden van de woning zal geen effect hebben op mogelijk aanwezige vleermuizen in de woning.

Overige zoogdieren

Uit de gegevens van de NDFF blijkt dat binnen een straal van één kilometer van het plangebied bunzing, das, eekhoorn, egel, haas, konijn, ree, steenmarter, vos, wezel, wild zwijn, algemene (spits)muisensoorten (alle §3.3 Wnb) en bever (§3.2 Wnb) voorkomen. Op een afstand van één tot vijf kilometer van het plangebied komen volgens de NDFF boommarter, damhert en hermelijn (alle §3.3 Wnb) voor. Daarnaast komt op een afstand van vijf tot tien kilometer van het plangebied volgens de NDFF edelhert (§3.3 Wnb) voor.

Tijdens het veldbezoek zijn uitwerpselen gevonden van vermoedelijk een steenmarter in stal en het bijgebouw (figuur 6).

Figuur 6. Locaties (gele stippen) met waargenomen uitwerpselen van mogelijke steenmarter.

Uit het veldbezoek blijkt dat het plangebied (onderdeel van het) leefgebied kan vormen van de grondgebonden zoogdiersoorten: egel, haas, konijn, ree, vos, wezel, hermelijn, bunzing, steenmarter en algemene (spits)muisensoorten. Gezien de ligging, kenmerken en het gebruik van het plangebied kan het voorkomen van das, eekhoorn, bever, boommarter, damhert en edelhert worden uitgesloten.

Van konijn en vos zijn geen nesten of hollen waargenomen in het plangebied. Het is derhalve redelijkerwijs uit te sluiten dat vaste verblijfplaatsen van konijn en vos in het plangebied aanwezig zijn. Tijdens het veldbezoek zijn ook van wezel, hermelijn, bunzing, steenmarter en algemene (spits)muisensoorten geen vaste verblijfplaatsen aangetroffen. Deze soorten kunnen het zuiden van het plangebied als leefgebied gebruiken. In het bijgebouw stond een garagedeur op een kier met hierachter een ruimte waar het tijdens het

veldbezoek niet mogelijk was om te kijken. Daarnaast bieden de materialen in de caravanstalling mogelijk ook verblijfplaatsen voor marterachtigen en algemene (spits)muisensoorten. Het is daarom niet uit te sluiten dat vaste een verblijfplaats van wezel, hermelijn, bunzing, steenmarter en/of algemene (spits)muisensoorten in het plangebied aanwezig is.

Effectbeoordeling

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. De voorgenomen ontwikkeling zal geen negatief effect hebben op de functie van het plangebied als foerageergebied. Het plangebied blijft geschikt als foerageergebied voor vleermuizen en in de omgeving is voldoende, even geschikt foerageergebied aanwezig.

Mogelijk behoort het plangebied tot het leefgebied van grondgebonden zoogdieren van §3.3 Wnb; egel, haas, konijn, ree, vos, wezel, hermelijn, bunzing, steenmarter en algemene (spits)muisensoorten. Voor deze soorten blijft voldoende geschikt leefgebied aanwezig in de omgeving. Derhalve is redelijkerwijs uit te sluiten dat negatieve effecten optreden op het leefgebied van deze soorten.

Het is niet uit te sluiten dat wezel, hermelijn, bunzing, steenmarter en/of algemene (spits)muisensoorten een verblijfplaats hebben in het plangebied. Met de voorgenomen werkzaamheden kunnen deze verblijfplaatsen worden verstoord of vernietigd.

Mitigerende maatregelen

Voor de mogelijk binnen het plangebied voorkomende algemene (spits)muisensoorten, egel, haas, konijn, ree, vos, wezel, hermelijn en bunzing geldt in provincie Gelderland in het kader van ruimtelijke ontwikkeling een algehele vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Het is derhalve niet noodzakelijk om mitigerende maatregelen te nemen voor deze soorten.

Voor wezel, hermelijn, bunzing en algemene (spits)muisensoorten geldt ten aanzien van ruimtelijke ontwikkelingen in de provincie Gelderland een algehele vrijstelling van de verbodsbepalingen. Het nemen van mitigerende maatregelen is derhalve niet nodig.

Voor steenmarter geldt deze vrijstelling van de verbodsbepalingen niet. Om uit te sluiten dat steenmarter verblijfplaatsen heeft in het plangebied dient aanvullend onderzoek worden uitgevoerd in de periode maart t/m mei. Dit kan met het behulp van het plaatsen van cameravallen bij geschikte ingangen van de te slopen gebouwen. Mocht steenmarter een vaste verblijfplaats hebben in de te slopen bebouwing dan is aanvragen van een ontheffing van de Wet natuurbescherming en het nemen van mitigerende maatregelen voorafgaand aan de sloop noodzakelijk.

Conclusie

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. De voorgenomen ontwikkeling zal geen negatief effect hebben op de functie van het plangebied als foerageergebied. Het plangebied blijft geschikt als

foerageergebied voor vleermuizen en in de omgeving is voldoende, even geschikt foerageergebied aanwezig.

Mogelijk behoort het plangebied tot het leefgebied van grondgebonden zoogdieren van §3.3 Wnb; egel, haas, konijn, ree, vos, wezel, hermelijn, bunzing, steenmarter en algemene (spits)muizensoorten. Voor deze soorten blijft voldoende geschikt leefgebied aanwezig in de omgeving. Derhalve is redelijkerwijs uit te sluiten dat negatieve effecten optreden op het leefgebied van deze soorten.

Het is niet uit te sluiten dat wezel, hermelijn, bunzing, steenmarter en algemene (spits)muizensoorten verblijfplaatsen hebben in het plangebied. Met de voorgenomen werkzaamheden kunnen deze verblijfplaatsen worden verstoord of vernietigd.

Voor wezel, hermelijn, bunzing en algemene (spits)muizensoorten geldt ten aanzien van ruimtelijke ontwikkelingen in de provincie Gelderland een algehele vrijstelling van de verbodsbepalingen. Het nemen van mitigerende maatregelen is derhalve niet nodig.

Voor steenmarter geldt deze vrijstelling van de verbodsbepalingen niet. Om uit te sluiten dat steenmarter verblijfplaatsen heeft in het plangebied dient aanvullend onderzoek worden uitgevoerd in de periode maart t/m mei. Dit kan met het behulp van het plaatsen van cameravallen bij geschikte ingangen van de te slopen gebouwen. Mocht steenmarter een vaste verblijfplaats hebben in de te slopen bebouwing dan is aanvragen van een ontheffing van de Wet natuurbescherming en het nemen van mitigerende maatregelen voorafgaand aan de sloop noodzakelijk.

5 Conclusies

5.1 Beschermde gebieden

Het is uit te sluiten dat de voorgenomen plannen negatieve effecten tot gevolg zullen hebben op Natura 2000-gebieden.

Ten aanzien van het GNN hebben de voorgenomen plannen geen negatief effect tot gevolg op de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied.

5.2 Beschermde soorten

In het plangebied komen mogelijk verschillende soorten voor die beschermd zijn onder paragrafen 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming, zie tabel 1 op pagina 21.

Soorten van paragraaf 3.1 van de Wet natuurbescherming

Het plangebied is geschikt als broed- en foerageergebied voor vogels. Mits bomen en struiken buiten het broedseizoen van vogels worden verwijderd/gerooid, zullen de voorgenomen plannen geen negatieve effecten hebben ten aanzien van broedgebied. Globaal loopt het broedseizoen van half maart tot en met juli. In het kader van de Wet natuurbescherming wordt echter geen standaardperiode gehanteerd voor het broedseizoen. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. In de te slopen gebouwen zijn geen jaarrond beschermde nesten aanwezig. Het uit te breiden woonhuis biedt mogelijk verblijfplaatsen voor huismus. De achtergevel van de woning waar de uitbreiding zal komen zal niet worden afgebroken, er zal alleen worden aangebouwd. Aangezien er aan de achtergevel geen mogelijkheden aanwezig zijn voor huismus en gierzwaluw om een nestplek te creëren zal de uitbreiding geen effect op de mogelijk aanwezige verblijfplaatsen van huismus en gierzwaluw.

Het plangebied is mogelijk onderdeel van het grotere foerageergebied van steenuil en kerkuil. De voorgenomen plannen zullen geen effect hebben op het foerageergebied van uilen. Het plangebied betreft maar een klein oppervlakte in verhouding tot de totale beschikbare graslanden en agrarische percelen rondom het plangebied.

Soorten van paragraaf 3.2 van de Wet natuurbescherming

Poelkikker gebruikt het plangebied mogelijk incidenteel als leefgebied. Vanwege de openheid van het plangebied is het niet aannemelijk dat poelkikker negatieve effecten zal ondervinden van de werkzaamheden. Om te voorkomen dat incidenteel door het plangebied migrerende poelkikkers negatieve effecten kunnen ondervinden van de voorgenomen maatregelen, is het noodzakelijk dat de in het werkgebied aanwezige dieren worden verdreven tot buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden. Dit kan worden gedaan door voorafgaand aan de start van de werkzaamheden het werkgebied door te lopen en eventueel aanwezige dieren te verdrijven.

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. De voorgenomen ontwikkeling zal geen negatief effect hebben op de functie van het plangebied als foerageergebied. Het plangebied blijft geschikt als foerageergebied voor vleermuizen en in de omgeving is voldoende, even geschikt foerageergebied aanwezig. De stal en

schuur zijn ongeschikt bevonden als verblijfplaats voor vleermuizen. Het ontbreekt aan ruimtes waar vleermuizen in kunnen verblijven.

Soorten van paragraaf 3.3. van de Wet natuurbescherming

De amfibiesoorten Alpenwatersalamander, gewone pad, bastaardkikker, kleine watersalamander en bruine kikker gebruiken het plangebied mogelijk incidenteel als leefgebied. Vanwege de openheid van het plangebied is het niet aannemelijk dat deze amfibieënsoorten negatieve effecten zullen ondervinden van de werkzaamheden. Om te voorkomen dat incidenteel door het plangebied migrerende amfibieën negatieve effecten kunnen ondervinden van de voorgenomen maatregelen, is het noodzakelijk dat de in het werkgebied aanwezige dieren worden verdreven tot buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden. Dit kan worden gedaan door voorafgaand aan de start van de werkzaamheden het werkgebied door te lopen en eventueel aanwezige dieren te verdrijven.

Mogelijk behoort het plangebied tot het leefgebied van grondgebonden zoogdieren van §3.3 Wnb; egel, haas, konijn, ree, vos, wezel, hermelijn, bunzing, steenmarter en algemene (spits)muizensoorten. Voor deze soorten blijft voldoende geschikt leefgebied aanwezig in de omgeving. Derhalve is redelijkerwijs uit te sluiten dat negatieve effecten optreden op het leefgebied van deze soorten.

Het is niet uit te sluiten dat wezel, hermelijn, bunzing, steenmarter en algemene (spits)muizensoorten verblijfplaatsen hebben in het plangebied. Met de voorgenomen werkzaamheden kunnen deze verblijfplaatsen worden verstoord of vernietigd. Voor wezel, hermelijn, bunzing en algemene (spits)muizensoorten geldt ten aanzien van ruimtelijke ontwikkelingen in de provincie Gelderland een algehele vrijstelling van de verbodsbepalingen. Het nemen van mitigerende maatregelen is derhalve niet nodig.

Voor steenmarter geldt deze vrijstelling van de verbodsbepalingen niet. Om uit te sluiten dat steenmarter verblijfplaatsen heeft in het plangebied dient aanvullende onderzoek worden uitgevoerd. Dit kan met het behulp van het plaatsen van cameravallen bij geschikte ingangen van de te slopen gebouwen. Mocht een verblijfplaats van steenmarter aanwezig zijn in de te slopen bebouwing dan is aanvragen van een ontheffing van de Wet natuurbescherming en het nemen van mitigerende maatregelen voorafgaand aan de sloop noodzakelijk.

5.3 Advies en aanbevelingen

Geconcludeerd kan worden dat de voorgenomen plannen niet leiden tot overtreding van de Wet natuurbescherming, mits:

1. Het verwijderen van bomen wordt uitgevoerd buiten het broedseizoen van vogels. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot en met juli. In het kader van de Wet natuurbescherming wordt voor het broedseizoen echter geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.
2. In het werkgebied aanwezige dieren worden verdreven tot buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden. Dit kan worden gedaan door voorafgaande aan de start van de werkzaamheden het werkgebied door te lopen en eventueel aanwezige dieren te verdrijven.
3. Aanvullende onderzoek naar verblijfplaatsen van steenmarter in het plangebied worden uitgevoerd. Dit kan met het behulp van het plaatsen van cameravallen bij

geschikte ingangen van de te slopen gebouwen. Mocht een verblijfplaats van steenmarter worden aangetroffen in de te slopen bebouwing dan is aanvragen van een ontheffing van de Wet natuurbescherming en het nemen van mitigerende maatregelen voorafgaand aan de sloop noodzakelijk.

Tabel 1. Overzicht mogelijk aanwezige en aangetroffen beschermde soorten

Soort(groep)	Bescherming	Functie plangebied	Mogelijk effect	Ontheffing nodig	Maatregelen
Algemene amfibieën	§3.2 Wnb & §3.3 Wnb	Incidenteel migreren	Ja	Nee, algehele vrijstelling	-
Poelkikker & Alpenwatersalamander	§3.2 Wnb & §3.3 Wnb	Incidenteel migreren	Ja	Nee, op voorwaarde uitvoeren maatregelen	Tijdens de werkzaamheden verdrijven van aanwezige dieren tot buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden
Grondgebonden zoogdieren	§3.3 Wnb	Leef- en foerageergebied	Ja	Nee, algehele vrijstelling	-
Algemene (spits)muisensoorten	§3.3 Wnb	Verblijfplaatsen	Ja	Nee, algehele vrijstelling	-
Steenmarter	§3.3 Wnb	Verblijfplaatsen	Ja	Mogelijk	Aanvullend onderzoek met cameravallen (maart t/m mei)
Vleermuizen	§3.2 Wnb	Foerageergebied	Nee	-	-
Vogels	§3.1 Wnb (nest niet jaarrond beschermd)	Foerageer- en broedgebied	Ja	Nee, op voorwaarde uitvoeren maatregelen	Verwijderen en/of snoeien van begroeiing buiten het broedseizoen
Huismus	§3.1 Wnb (nest jaarrond beschermd)	Foerageergebied	Ja	Nee	-
Huismus	§3.1 Wnb (nest jaarrond beschermd)	Verblijfplaatsen (in de uit te breiden woning)	Ja	Nee	-
Steenuil en kerkuil	§3.1 Wnb (nest jaarrond beschermd)	Foerageergebied	Nee	-	-

Geraadpleegde bronnen

Literatuur

- + Bos F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- + Creemers R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie). 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland, Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey Nederland, Leiden.
- + Korsten, E. en Regelink J.R. Herkennen van potentiële vleermuiswaarden: in het kader van quickscans en andere ecologisch vooronderzoek. Zoogdiervereniging- rapport 2010.44. Zoogdiervereniging, Nijmegen.
- + Limpens, H., K. Mostert, W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen, onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- + Ministerie van Economische Zaken, Brochure: Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen, Lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt, versie 1.3 december 2016.
- + Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Internet

- + Natura 2000-gebieden, www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx, 18-04-2018
- + NNN, <http://gldanders.planoview.nl/>
- + <http://www.netwerkecologischemonitoring.nl/dataloket>
- + Beschermde soorten NDFF: © NDFF - quickscanhulp.nl 18-04-2018 11:37:15
- + www.compendiumvoordeleefomgeving.nl
- + www.eis-nederland.nl
- + www.libellennet.nl
- + www.soortenbank.nl
- + www.telmee.nl
- + www.vlindernet.nl
- + www.waarneming.nl
- + www.zoogdiervereniging.nl
- + www.verspreidingsatlas.nl

Bijlage 1 Wet- en regelgeving

Wet natuurbescherming

In Nederland is de bescherming van natuurwaarden sinds 1 januari 2017 geregeld in de Wet natuurbescherming. Deze wet regelt de bescherming van soorten, gebieden en houtopstanden en vervangt daarmee de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998 en Boswet. Daarnaast geldt per provincie beleid voor de bescherming van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voorheen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) genoemd).

Soortbescherming

Op het gebied van soortbescherming is het uitgangspunt van de Wet natuurbescherming dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan; het 'nee, tenzij-principe'.

De Wet natuurbescherming kent een apart beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn, een apart beschermingsregime voor soorten van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn en een apart beschermingsregime voor andere soorten, die vanuit nationaal oogpunt beschermd worden. Elk van deze beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden. De Wet natuurbescherming kent de volgende drie categorieën beschermde soorten:

1. Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels beschermd volgens het beschermingsregime van de Europese Vogelrichtlijn, §3.1;
2. Soorten, niet vogels zijnde, van de Europese Habitatrichtlijn bijlage IV onderdeel a, het Verdrag van Bern bijlage II en het Verdrag van Bonn bijlage I, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland bevindt, §3.2;
3. 'Andere soorten', waaronder soorten die vanuit nationaal oogpunt bescherming behoeven, §3.3.

De drie beschermingsregimes kennen elk hun eigen verbodsbepalingen. De verbodsbepalingen voor vogels en overige Europese soorten (categorie 1 en 2) zijn letterlijk overgenomen uit respectievelijk de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Voor de andere, 'nationaal' beschermde soorten (categorie 3) gelden verbodsbepalingen die geïnspireerd zijn op de Habitatrichtlijn, maar in sommige opzichten minder streng zijn. In tabel 1 zijn de verbodsbepalingen per regime weergegeven.

Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen via een ontheffing of vrijstelling moet aan drie criteria zijn voldaan:

- + Er mag alleen van de verbodsbepalingen worden afgeweken als er geen andere bevredigende oplossing voor de handeling mogelijk is;
- + Er moet sprake zijn van een in de wet genoemd belang. De wet geeft voor de verschillende beschermingsregimes aan wat die belangen zijn, zoals ruimtelijke ontwikkeling, volksgezondheid of openbare veiligheid;
- + Er mag geen afbreuk worden gedaan aan de staat van instandhouding van de soort.

Als aan deze drie vereisten voldaan is, kan een ontheffing worden verleend. Voor een aantal handelingen is bovendien vrijstelling mogelijk, bijvoorbeeld in de vorm van een provinciale verordening of een gedragscode.

Tabel 1. Verbodsbepalingen per categorie beschermde soorten

Categorie 1 (§ 3.1 Wnb)	Categorie 2 (§ 3.2 Wnb)	Categorie 3 (§ 3.3 Wnb)
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art. 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	-
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	-
-	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

Zorgplicht

Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook niet beschermde soorten, kent de Wet natuurbescherming een zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Dit betekent dat voorafgaand aan handelingen inzichtelijk moet zijn welke natuurwaarden aanwezig zijn, de kwetsbaarheid hiervan en de mogelijke gevolgen die de handeling hiervoor kan hebben. Bij de uitvoering van de handelingen dienen negatieve gevolgen zoveel mogelijk te worden voorkomen, dan wel beperkt of ongedaan te worden gemaakt. De zorgplicht is altijd van toepassing, ongeacht vrijstelling of ontheffing.

Natura 2000 (bron: Rijksoverheid)

In 2017 is de Wet natuurbescherming in werking getreden. De wet biedt een beschermingskader voor de flora en fauna binnen de aangewezen beschermde gebieden, de zogenaamde Natura 2000-gebieden en bijzondere nationale natuurgebieden.

De wet bepaalt dat projecten en andere handelingen die de kwaliteit van de habitats kunnen verslechteren of die een verstorend effect kunnen hebben op de soorten, niet mogen plaatsvinden

zonder vergunning. Ook plannen moeten getoetst worden op hun gevolgen voor de Natura 2000-gebieden. Dit gebeurt met de habitattoets.

De habitattoets bestaat uit drie onderdelen:

- + oriëntatiefase (en vooroverleg);
- + verslechtings- en verstoringstoets;
- + passende beoordeling.

De oriëntatiefase maakt geen deel uit van de in de wet geregelde procedures. In de praktijk is deze stap nodig. Gezamenlijk met het bevoegd gezag wordt bepaald of goedkeuring van het plan nodig is en welke verdere procedure doorlopen moet worden. Afhankelijk van de kans en omvang van de effecten op een Natura 2000-gebied bestaat de vervolgpcedure uit het uitvoeren van een verslechtings- en verstoringstoets, een passende beoordeling of geen enkele toetsing.

Indien er geen kans is op negatieve effecten op een Natura 2000-gebied is geen goedkeuring voor de plannen of het project nodig.

Als uit de oriëntatiefase is gebleken dat er kans is op significant negatieve effecten voor het Natura 2000-gebied, dient een passende beoordeling te worden uitgevoerd. Indien uit de passende beoordeling blijkt dat er kans is op een significant negatief effect moet aan de volgende criteria worden voldaan:

- + er zijn geen alternatieve oplossingen voor het project die minder of geen negatieve effecten hebben voor het Natura 2000-(deel)gebied;
- + er is sprake van dwingende redenen van groot openbaar belang;
- + er is voorzien in compenserende maatregelen.

Alléén als aan deze voorwaarden wordt voldaan, kan goedkeuring worden verleend.

Indien uit de oriëntatiefase is gebleken dat er een kans is op (niet-significante) negatieve effecten, dient een verslechtings- en verstoringstoets te worden uitgevoerd. Met dit onderzoek wordt bepaald:

- + of deze kans reëel is en
- + of de verslechting of verstoring aanvaardbaar is.

Natuurnetwerk Nederland / Ecologische hoofdstructuur (bron: Rijksoverheid)

Natuurgebieden in Nederland zijn erg versnipperd. Het Natuurnetwerk Nederland (voorheen EHS) heeft als doel om natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden. Door verbindingen tussen natuurgebieden te maken, kunnen planten en dieren zich makkelijker verspreiden over meer gebieden. Hierdoor zijn deze gebieden beter bestand tegen negatieve milieu-invloeden. In grotere natuurgebieden kunnen bovendien meer soorten planten en dieren leven.

Het doel van het afwegingskader Ecologische Hoofdstructuur is om de EHS als netwerk van natuurgebieden te beschermen tegen negatieve effecten van ruimtelijke ingrepen. Dat betekent niet dat ontwikkelingen zoals woningbouw en bedrijvigheid, verboden zijn. Door het doorlopen van het afwegingskader wordt vastgesteld of, en zo ja, onder welke voorwaarden een ontwikkeling in de Ecologische Hoofdstructuur kan worden toegelaten.

De bescherming van de Ecologische Hoofdstructuur vindt plaats door het nee-tenzij-regime uit de Nota Ruimte. Dit houdt in dat ruimtelijke ingrepen in de EHS met een negatief effect op de EHS in principe niet zijn toegestaan. Onder voorwaarden kan hiervan worden afgeweken.

De beleidsmatige basis voor het afwegingskader voor de Ecologische Hoofdstructuur is de Nota Ruimte. Daarnaast hebben Rijk en provincies een beleidskader Spelregels EHS opgesteld. Het beleidskader geeft een uitwerking, verduidelijking en aanscherping van de verschillende onderdelen van het afwegingskader. De provincies laten de inhoud van de Spelregels EHS doorwerken in het provinciaal ruimtelijk beleid.

De bescherming van de EHS gebeurt via de regelgeving van de ruimtelijke ordening. Het beschermingsregime is onder de Wro door het Rijk vastgelegd in de AMvB Ruimte en werkt via provinciale verordeningen.